

Stockholm den 11 december 1998

Till alla deltagare i Estoniaprocessen
i Frankrike

Ekonomibrev

Angående ESTONIA-processen

Bäste/Bästa före detta klient,

Det har varit tyst ifrån mig ett bra tag beroende på att det hänt så lite i vår process i Paris. Som Ni minns lämnade hovrätten i Versailles avslag på vår ansökan om en egen neutral haveriutredning. Både Schmill och jag är övertygade att domaren var politiskt påverkad.

Därför var vi tvungna att inleda huvudförandet varvid vi presenterade slutrapporten från den Internationella Haverikommissionen för domstolen. Vi var väl medvetna om att denna rapport inte redogör för sanningen men ansåg ändå att det var bättre att i alla fall erhålla skadestånd. Många regeringar ville att allmänheten skulle tro på innehållet i slutrapporten och därför hoppades vi få fart på processen.

Redan under den första förhandlingsdagen i mars 1998 antydde den nya domaren, som aldrig tidigare haft med ESTONIA-ärendet att göra, att vi, 944 kåranden, skulle avvakta utgången av Stockholmsprocessen i vilken 6 kåranden (som tackat nej till Skulds erbjudande) har stämt alla bolag tillhörande rederiet dvs Nordström & Thulin, Estline etc., innan Parisprocessen skulle igångsättas (artikel 22 Luganokonventionen). Varken vi eller våra motparter i Parisprocessen hade informerat domaren om Stockholmsprocessen.

Motsidan fick tid på sig fram till den 7 juli 1998 att översätta alla handlingar från Stockholmsprocessen till franska så att en diskussion kunde föras.

Därefter fick vi meddela vår inställning senast den 27 oktober 1998. Motparterna bereddes därefter tillfälle att yttra sig över våra argument senast den 2 februari 1999. Med den takt kommer domaren Marie-Jose Valentine att kunna meddela sitt beslut kanske först om ytterligare ett år. Förmodligen blir det ett negativt beslut för vår del.

Det var mycket olyckligt för vår del att de sex svenskarna som stämt rederiet i Stockholm började sin process en dag innan vår process påbörjades. Det kommer sannolikt att dröja fem till tio år innan deras process är avslutad och först därefter kan vi inleda vår process, som kan ta ytterligare fem år.

Vi har av ekonomiska och även juridiska skäl ingen möjlighet att flytta vår process till Stockholm eller Tyskland.

Återstår endast en lösning: Att övertala de sex som driver Stockholmsprocessen att ansluta sig till vår process i Paris. Deras utsikter att vinna Stockholmsprocessen är nämligen inte speciellt goda. För det första har de enbart staten som processkassa, eftersom samtliga erhåller statlig rättshjälp. Detta kan äventyra betalningen av förskott till dyra sakkunniga och advokater genom antagligen tre instanser. Deras plan att enbart använda sig av Meycrvarvets utredningsmaterial gratis är inte gångbar eftersom materialet utgör partsinlägga.

För det andra har de ingen skada. Enligt svensk skadeståndsrätt kan de enbart få ersättning för begravningskostnader. Det är föga troligt att deras försök att med hjälp av domstolen få till stånd en "lagändring" lyckas, inte minst med hänsyn till det politiska tryck som kommer att utövas i de högre instanserna. Dessutom har Skuld erbjudit dem belopp som vida överstiger de nivåer som svensk skadeståndsrätt ger. Därför är det troligt att domstolen anser att de får skylla sig själva om de tackat nej till Skulds erbjudande. Till råga på allt löper dessa sex personer mycket stor risk att tvingas betala motpartens rättegångskostnader ur egen ficka, eftersom statlig rättshjälp endast betalas ut om de vinner.

RECHTSANWALT HW KB

Nybrogatan 3, SE - 114 34 Stockholm
E-mail: henning@witte.se

Telefon: +46 (0)8 678 34 36
Telefax: +46 (0)8 678 34 36

Av dessa skäl är det avgörande för båda processerna om vi lyckas förmå dem att ansluta sig till oss!

Så långt processläget.

Nu vill jag redogöra för varför jag nödgades frånträda mitt uppdrag för DIS.

Eftersom jag för DIS räkning deltagit i olika sammanhang samt även i Analysgruppens arbete (referensgruppen), då Gunnar Bendréus velat ha så litet som möjligt med ESTONIA att göra, har det blivit så att jag är den inom DIS som besitter mest information.

Under ITF-mötet på Arlanda den 18 november 1998 fick jag indikationen från representanter för de sex anhöriga som stämt rederiet i Stockholm att de kunde tänka sig att flytta sin process till Paris, förutsatt att DIS kan tänka sig att inte agera emot en bärgning av kroppar. Här indikerades den första öppningen för att vår process skulle kunna gå vidare.

Mot bakgrund av detta försökte jag få till stånd ett styrelsemöte inom DIS för att kunna rapportera senaste nytt (ITF-mötet etc) till styrelsen och för att en ny processtrategi skulle kunna utarbetas. Jag bad styrelsen att inte gå ut i media innan vi hade träffats. Mötet skulle hållas den 26 november 1998 på sena eftermiddagen eller kvällen.

När jag dagen före mötet ringde Gunnar Bendréus från Hamburg för att avstämna den exakta tidpunkten, meddelade han att styrelsemötet inte längre var nödvändigt. Styrelsen hade redan haft ett möte och gått ut med ett pressmeddelande. Detta faxades över till mig. I pressmeddelandet attackerades Peter Örn's rekommendation och kallades ett möjligt beställningsuppdrag från regeringen. Det påstods att en klar majoritet inom DIS är emot en bärgning. Det betonades vidare att ESTONIA är och förblir en gravplats.

Efter att ha läst pressmeddelandet bad jag Gunnar Bendréus återigen om ett styrelsemöte. Han vägrade dock under hänvisning till sitt nya jobb och tidsbrist. Han ville att vi skulle diskutera frågorna skriftligen.

Sedan fick jag veta att styrelsemedlemmarna Åke och Björn Sundius inte blivit informerade om pressmeddelandet. Det kom alltså från familjen Bendréus; Allan Sooman är bror till Gunnar Bendréus hustru.

Därefter, den 27 november 1998 tillsände jag samtliga styrelsemedlemmar ett skarpt brev i vilket jag kritiserade att man agerat utan att lyssna på mig först. Jag försökte visa att Gunnars påstående att process- och bärgningsfrågan inte hör ihop var felaktigt samt försökte få till stånd en diskussion kring möjligheten av rent processtaktiska skäl undvika att kritisera bärgningsrekommendationen, för att på detta sätt få igång Parisprocessen igen. Risken för bärgning bedömer jag nämligen som väldigt liten med hänsyn till reaktionerna från Estland, Finland och Danmark.

Jag väckte debatt i frågan om det inte möjligtvis finns viktigare saker än bärgningsfrågan.

Samma natt erhöll jag ett fax från Annika och Gunnar Bendréus i vilket jag överöstes med kritik och förolämpningar. Det skulle vara mitt fel att processen hade kört fast. Jag skulle ha blivit en illojal "bärgare". Jag skulle ha gått över gränsen för etik och moral. Upprepade gånger anklagades jag för penninggirighet. "Du skall inte gotta Dig i andra människors olycka."

Jag sände svaret till de övriga styrelsemedlemmarna och bad om deras kommentarer. De uteblev.

Den 1 december 1998 meddelade jag styrelsemedlemmarna per fax att jag frånträdde mitt uppdrag med omedelbar verkan pga Bendréus brev och att jag inte kunde tänka mig att återuppta uppdraget om inte Gunnar Bendréus frånträdde sina uppdrag för DIS.

Efter att Bendréus anklagat mig för att vara penninggirig tog vi oss tiden att sammanräkna alla medlemmarnas inbetalningar. Vi kom fram till ett belopp på SEK 1.636.561,91 (varav vi inte kunde finna någon verifikation på att familjen Bendréus betalat något till processkassan). Enligt DIS brev av den 28 september 1995 till alla medlemmar skulle pengarna uteslutande användas för att betala de kostnader som processen medför: "arvoden till juridisk expertis, administration och information till alla som deltar".

Jag erhöill 1996-08-20 SEK 214.943,- och 1996-09-16 SEK 580.000,- på mitt klientmedelskonto. 1997-05-31 erhöill jag SEK 50.000,- på mitt bolagskonto. I ett tidigare brev till er har jag redovisat dessa pengar.

De resterande SEK 791.618,91 har aldrig redovisats för medlemmarna. När jag erhöill det stora beloppet på 580.000,- hette det att processkassan var så gott som tom bortsett från ett mindre belopp som DIS behövde för utskicken till processmedlemmarna. Singleton och de andra advokaterna som frånträdde uppdraget har bortsett från ca USD 4.000,- inte erhöillit någon betalning. Den 16 september 1996 var vår process i Paris precis på väg att anhängiggöras. Fram till detta datum kan det omöjligtvis ha uppstått så mycket administrations- och informationsarbete inom DIS att nästan hälften av processpengarna förbrukades!

För att tillmötesgå DIS-medlemmarna sänkte jag mitt timarvode till SEK 1.000,- dvs med ca 40 procent. Detta timarvode erhöill jag fram till i början av 1997 då processkassan tog slut. Därefter fick jag nöja mig med pengarna från försäkringsbolagen (utan att ni behövde betala självriskan). Det innebar ett timarvode på SEK 600,-, och jag skulle själv få betala 20 procent av alla kostnader i fall processen blir resultatlös. Eftersom försäkringsbolagen i dagsläget innehållit mer än SEK 400.000,- trots sina egna beviljandebrev och dessutom inte ersatt mig för mina kontakter med journalister och mycket annat, har jag för mitt arbete efter våren 1997 i praktiken de facto erhöillit en timpenning på enbart SEK 85,-. Detta har drivit min lilla firma nära konkurs och jag har varit tvungen att ta lån på SEK 350.000,-.

Jag känner mig förföljd av säkerhetstjänsterna (hot, telefonavlyssning); vår process saboteras av starka politiska krafter; jag idiotförklaras av ett antal svenska journalister pga mina misstankar om sabotage och jag förolämpas av Gunnar och Annika Bendréus. Därför längtar jag inte direkt efter att återuppta arbetet med processen. För övrigt har jag gott om annat arbete.

Trots allt känner jag att ett tungt ansvar vilar på mig. Därför är jag under förutsättning av att följande villkor uppfylls beredd att återuppta uppdraget:

1. Att minst 90 % av alla 944 processmedlemmarna ger mig en direkt processfullmakt och uttrycker sitt förtroende för mig genom att skriftligen svara på bifogade talong.
2. Att det bildas en ny förening eller liknande enbart för processens skull. I styrelsen sitter två svenskar, två ester varav en som företräder de försvunnas anhöriga (Piht och de andra åtta), samt en från ett tredje land. Jag behöver personer att bolla viktiga frågor med.
3. Att ni delar mina nedanstående formulerade värderingar:

Det finns högre värden än de som står på spel i bärgningsfrågan:

- a) att de ansvariga ställs till svars,
- b) att sanningen kommer fram och
- c) att de nio försvunna (Piht etc) kan återvända till sina familjer (jag tänker framförallt på Tiina Müür och hennes minderåriga barn).

Till a) Så länge de skyldiga inte ställs till svars är det ett dåligt tecken till sjönäringen och regeringarna att fuskjobb och brist på ansvarskänsla inte straffar sig. Detta berör miljontals människor vars säkerhet äventyras.

Till b) Det finns indikationer på att det fortfarande smugglas på östersjöfärjorna. Så länge sanningen inte ha kommit fram finns det risk för ytterligare katastrofer. Utan sanningen kan ingen effektiv förbättring av den framtida sjösäkerheten ske. Även detta berör miljontals människor.

Till c) I bärgningsproblematiken är det fråga om vad som skall ske med kropparna. Om sanningen kommer fram finns det ingen anledning för säkerhetstjänsterna att kvarhålla de nio försvunna. Jag och många andra med insiderinformation är övertygade om att många av dessa försvunna personer fortfarande är vid liv och hålls avskilda från sina familjer. Detta är ett mycket grymt öde och alla som kan bidra till deras återförning har en tung moralisk förpliktelse att hjälpa till.

Oberoende av vilken inställning man har till en eventuell bärning, vållar denna fråga mycket lidande och det går kanske aldrig att utröna var majoriteten står.

De svenska politikerna med Carl Bildt och Ingvar Carlsson i spetsen har brutit sitt löfte om bärning, antagligen för att mörklägga sanningen och därmed rädda många politikernas karriärer. De bär ansvaret för att bärningsfrågan nu orsakar så mycket lidande, oberoende om Analysgruppens rekommendation följs eller ej.

Det har visat sig att bärningsfrågan nu av en ren slump kan påverka vår process samt möjligheten att få fram sanningen och därmed lösningen på ansvarsfrågan och återföreningen av de splittrade familjerna. De sex anhöriga som blockerar vår Parisprocess vill ha support för en bärning.

En dykoperation för att bärga kroppar skulle dessutom automatiskt leda till att hålet i skrovet och mycket annat obehagligt, dvs sanningen, uppdagas när man går ner och undersöker vraket.

Därför ber jag alla er som är emot en bärning (vilket ni har goda skäl för) att noggrant överväga Er ståndpunkt till förmån för de tungt vägande skälen: ansvarsfrågan, sanningen och återföreningen av de splittrade familjerna.

Om förhållandet varit det motsatta, dvs om de som förespråkar en bärning därmed försvårade för sanningen och processen, hade jag bett dem att överväga sin ståndpunkt.

Med så mäktiga motståndare som USAs, Sveriges, Finlands, Estlands, Frankrikes, Rysslands, Lettlands och Danmarks regeringar och delvis även säkerhetstjänsterna samt diverse myndigheter, har ni anhöriga ingen chans att uppnå de höga värden jag nämnde inklusive genomförandet av Parisprocessen, om ni inte visar närmast total enighet.

Om ni är beredda att stå eniga i denna sak är jag också beredd att lämna mitt bidrag genom att återuppta mitt uppdrag.

Därför ber jag att ni fyller i nedan infogade blankett och returnerar den till mig senast den 20 januari 1999.

Skulle det visa sig att minst 90 procent av er går med på mina villkor så är jag också beredd att hjälpa till med organisationen av den nya processföreningen. En förutsättning är att så många som möjligt har en e-mailadress.

Skulle denna majoritet inte uppnås, har jag ingen ekonomisk möjlighet att fortsätta korrespondensen. Ni är dock alltid välkomna att ringa mig.

Med vänlig hälsning

Henning Witte